

Univerzita Karlova v Praze

Fakulta humanitních studií

Katedra řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích

Projekt diplomové práce

Jméno a příjmení: Tereza Pisárová

Osobní číslo: 76638051

Imatrikulační ročník: 2016

Předběžný název diplomové práce

Fungování kolektivních orgánů v organizační struktuře neziskových organizací

Formulace a vstupní diskuze problému

V diplomové práci se budu zabývat kolektivními statutárními a kontrolními orgány v neziskovém sektoru, tedy správními radami, valnými hromadami členů spolků, dozorčími radami apod. Téma, které se u nás zdá zatím opomíjeno a nejvíce se mu zatím věnovali Ing. Marek Šedivý a Ing. Jolana Turnerová.

V roce 2002 proběhl kvantitativní výzkum realizovaný Market Vision, s. r. o. a reklamní agenturou McCann-Erickson Prague. Cílem této výzkumné studie bylo zjistit, jak ve skutečnosti fungují správní rady v obecně prospěšných společnostech (dále jen o.p.s.) v České republice. Výsledky měly ukázat obecný názor správních rad a vedení o. p. s. na fungování organizace, zmapovat činnost správních rad a managementu a zjistit do jaké míry mezi sebou obě strany spolupracují. Respondenti hodnotili celou situaci velmi pozitivně, ale z jednotlivých odpovědí také vyplynulo, že aktivita správních rad je spíše formální (Šedivý, Turnerová, 2003). My bychom se v diplomové práci chtěli posunout dál v čase. Chceme zjistit, jaké změny v činnosti samosprávných orgánů nastaly po přijetí NOZ a zaměříme se na více typů organizací. Zkoumat budeme kolektivní orgány fungující v obecně prospěšných organizacích, zapsaných spolcích, církevních organizacích, zapsaných ústavech, nadacích a nadačních fondech. To co nás zajímá je fungování kolektivní orgánů a jejichž činnost, která je vymezena zákonem, zakládacími listinami, případně dalšími dokumenty.

Šedivý, Medlíková (2017) vyslovují názor, že dobře fungující nezisková organizace musí mít ve správních orgánech lidi, kteří souzní s jejím posláním a ví, jak fungují správní rady v neziskových organizacích“. Podle Dvořákové a kol., (2012) může být vliv správní rady poměrně velký, protože zodpovídá za nejvyšší strategická rozhodnutí a také spoluvytváří personální strategii. Správní rada, jak vyplývá z občanského zákoníku, musí mít více členů a ti by měli být odborníci z různých oblastí (Dvořáková a kol., 2012). Současně však vyvstává problém, protože „Statutární orgány neziskových organizací jsou prakticky nejkonkrétnějším příkladem dobrovolné práce. Členové správní rady vykonávají tuto funkci většinou dobrovolně, bez nároku na odměnu. Zde nejde pouze o výpomoc při různých akcích a zabezpečení aktivit neziskových organizací. Dobrovolníci – členové správní rady- mají odpovědnost za existenci a fungování celé organizace“ (Šedivý, Turnerová, 2003). Pokládám

si tedy otázky, zda jsou v kolektivních orgánech odborníci na konkrétní činnost, zda pracují za odměnu, nebo si nenárokují finanční odměnu za odvedenou práci? Jakým způsobem dochází k vybírání lidí do těchto orgánů?

S informacemi o práci valné hromady členů spolku, což je právní forma mého zaměstnavatele, se jako řadová sociální pracovnice nesetkávám a její činnost mi zůstává utajena. Tuto skutečnost jsem si uvědomila během diagnostiky v naší organizaci, kdy jsem se dotazovala na činnost orgánů nadřízených řediteli, který je statutárním orgánem organizace. Mnoho mých kolegů nezná rozdíl mezi dozorčí a správní radou, případně valnou hromadou a dokonce ani neví, které z těchto orgánů v organizaci máme. O jejich samotné činnosti je povědomí zaměstnanců ještě menší. Napadá mne tedy, zda je nutné, aby zaměstnanci znali detailně činnosti kolektivních orgánů, nebo zda postačuje, aby měli všeobecný přehled a věděli se na koho se v jakém případě obrátit.

Cíle mé diplomové práce jsou tyto:

1. Popsat úspěšné NNO, podle jakých kritérií jsou vybírány, o co se opírají tvůrci těchto kritérií a v neposlední řadě, jak jsou jimi hodnoceny správní a kontrolní orgány v těchto úspěšných NNO.
2. Zjistit jak fungují správní a kontrolní orgány ve vybraných úspěšných NNO. Zhodnotit jak vykonávají své úkoly a naplňují své pravomoci a nakolik realita koresponduje s popisem v odborné literatuře, o tom, jak fungovat mají.
3. Srovnat jaké změny přineslo do práce samosprávných orgánů přijetí nového občanského zákoníku.

Teoreticko-metodologické východisko

Při zpracování teoretické části diplomové práce budu vycházet jak z odborné literatury, tak z metodik, zákonů, veřejných listin a dalších odborných prací. V praktické části budu analyzovat dokumenty, které jsou veřejně dostupné, nebo poskytnuté od zkoumaných organizací. Budu provádět kvalitativní výzkum založený na rozhovorech se členy kolektivních orgánů a bude-li to možné ráda bych provedla i pozorování zasedání některého z těchto orgánů.

Mezi zkoumané organizace bych ráda zařadila ty, které uspěly v soutěži Neziskovka roku, pořádané Nadací pro rozvoj občanské společnosti. Jedná se tedy o organizace z celé ČR, které pro získání tohoto ocenění musely splnit kritéria nastavená odborníky. Jedním z těchto kritérií

je i to, že správní orgány neziskové organizace plněním svých funkcí významně přispívají k její činnosti (NROS, 2015)

Struktura práce

Abstrakt

Teoretická část

Úvod do tématu

Vysvětlení pojmů a zakotvení tématu kolektivních orgánů v legislativě a odborné literatuře

Správní orgány NNO v zahraničí

Praktická část

Popis teoretického ukotvení výzkumu

Příprava výzkumu

Popis průběhu výzkumu

Závěry z výzkumu

Návrhy využitelnosti získaných dat a závěrů z výzkumu

Diskuze a závěr diplomové práce

Harmonogram práce

1. – 3. měsíc provádění samotného výzkumu, sběr dat (rozhovory, pozorování) a práce na teoretické části

4. měsíc analýza získaných dat

5. měsíc zpracování praktické části

6. měsíc připomínkování a odevzdání diplomové práce (předpokládaný termín 29. 6. 2018)

Literatura

COLLINS, James C. *Jak z dobré firmy udělat skvělou*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2545-1.

DIAMOND, ArLyne. *Training your board of directors a manual for the CEOs, board members, administrators and executives of corporations, associations, non-profit and religious organizations*. Toronto: Productive Publications, 2005. ISBN 9781552705599.

DRUCKER, Peter Ferdinand. *Řízení neziskových organizací: praxe a principy*. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-38-1.

DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Řízení lidských zdrojů*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-347-9.

Nadace pro rozvoj občanské společnosti *Ocenění Neziskovka roku Pokyny pro účastníky ocenění a systém hodnocení*. [online]. Praha, 2015 [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: <https://www.neziskovkaroku.cz/res/data/002/000265.pdf>

PFEFFER, Jeffrey. *Size, Composition, and Function of Hospital Boards of Directors: A Study of Organization-Environment Linkage*. DOI: 10.2307/2391668. ISBN 10.2307/2391668. Dostupné také z: <http://www.jstor.org/stable/2391668?origin=crossref>

SKOVAJSA, Marek. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-681-0.

ŠEDIVÝ, Marek a Jolana TURNEROVÁ. *Role správní rady v řízení neziskové organizace (se zaměřením na obecně prospěšné společnosti)*. Praha: Informační centrum neziskových organizací, c2003. ISBN 80-86423-08-5.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2017. Manažer. ISBN 978-80-271-0249-5.

VÍT, Petr. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2015. Manažer. ISBN 978-80-247-5477-2.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v úplném znění.

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník